

31.
Raport półroczny
**Zmiany
stosowanych w Unii
Europejskiej procedur i
praktyk
dotyczących
kontroli parlamentarnej**

Przygotowany przez sekretariat COSAC i przedstawiony podczas:

**LXI Konferencji Komisji do Spraw Unijnych
Parlamentów Unii Europejskiej**

23–25 czerwca 2019 r.

Bukareszt

Opracowany po raz pierwszy przez sekretariat COSAC w dniu 11 kwietnia 2019 r. w oparciu o odpowiedzi na kwestionariusz rozesłany do parlamentów/izb.

Konferencja Komisji do Spraw Unijnych Parlamentów Państw Unii Europejskiej (COSAC)

SEKRETARIAT COSAC

MTY 06 R 010, 70 rue Montoyer, B-1047 Bruksela, Belgia
E-mail: secretariat@cosac.eu | Tel: +32 2 284 3776

Spis treści

KONTEKST	iv
STRESZCZENIE	v
ROZDZIAŁ 1	2
PERSPEKTYWY W ZAKRESIE MIĘDZYNARODOWYCH STOSUNKÓW HANDLOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ; PRZYSZŁOŚĆ STOSUNKÓW MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ A ZJEDNOCZONYM KRÓLESTWEM W KONTEKŚCIE BREXITU	2
Część A	2
Wkład parlamentów w politykę handlową Unii Europejskiej	2
i. Stosunki handlowe UE z kluczowymi partnerami na świecie innymi niż Stany Zjednoczone i Wielka Brytania	2
ii. Ochrona jednolitego rynku.....	5
iii. Wartości, które należy chronić i wspierać podczas negocjowania nowych umów handlowych	6
Część B	8
Przyszłe stosunki handlowe ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej (USA) oraz ze Zjednoczonym Królestwem (UK)	8
ROZDZIAŁ 2	10
EUROPEJSKI OBSZAR EDUKACJI JAKO CZYNNIK NAPĘDZAJĄCY PRZEKSZTAŁCENIE I WZMOCNIENIE JEDNOLITEGO RYNKU	10
Część A	10
Nowe podejście do europejskiej edukacji w epoce cyfrowej	10
Część B	21
Europejski obszar edukacji i przyszła polityka edukacyjna	21
ROZDZIAŁ 3	15
GOSPODARKA OPARTA NA INNOWACJI, POSTĘPIE TECHNOLOGICZNYM I WPŁYWIE SPOŁECZNYM; ROLA PARLAMENTÓW W PROMOWANIU „NOWEJ GOSPODARKI” UE	15
Część A	15
Dostosowanie stanowienia prawa do postępów technologicznych	15
i. Związek między obowiązującymi przepisami a postępem technologicznym	15
ii. Obecny poziom ochrony oferowanej przez obowiązujące prawodawstwo	15
iii. Możliwość zaangażowania wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron w proces kształtowania nowych przepisów	17
Część B	17
Dostosowanie badania pomocniczości i proporcjonalności do postępu technologicznego i technologii przełomowych	17
i. Nowe technologie i postęp technologiczny	17
ii. Wykorzystanie platform cyfrowych w związku z kontrolą ogólną i badaniem pomocniczości	19

KONTEKST

Niniejszy dokument jest trzydziestym pierwszym raportem półrocznym Sekretariatu COSAC.

Raporty półroczne COSAC

Podczas XXX posiedzenia COSAC ustalono, że sekretariat COSAC będzie przygotowywał półroczne raporty rzeczowe, publikowane przed każdym posiedzeniem plenarnym konferencji. Celem tych raportów jest dokonanie przeglądu zmian w procedurach i praktykach Unii Europejskiej, istotnych z punktu widzenia kontroli parlamentarnej.

Wszystkie raporty półroczne są dostępne na stronie internetowej COSAC: <http://www.cosac.eu/documents/bi-annual-reports-of-cosac/>

Trzy rozdziały niniejszego raportu półrocznego opierają się na informacjach dostarczonych przez parlamenty narodowe państw członkowskich Unii Europejskiej oraz przez Parlament Europejski. Termin przesyłania odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu do 31. raportu półrocznego upłynął 19 marca 2019 r.

Konspekt niniejszego raportu został przyjęty na spotkaniu przewodniczących COSAC, które odbyło się 21 stycznia 2019 r. w Bukareszcie.

Przyjęto ogólną zasadę, że raport nie odnosi się do wszystkich parlamentów lub izb, które udzieliły odpowiedzi na dane pytanie. Zamiast tego posłużono się przykładami.

Należy zauważyć, że w niektórych przypadkach respondenci mają możliwość udzielenia więcej niż jednej odpowiedzi na pytania wielokrotnego wyboru. Wynikiem tego są ewentualne dysproporcje w całkowitej liczbie odpowiedzi na dane pytanie i całkowitej liczbie respondentów.

Pełne odpowiedzi otrzymane od 41 z 41 parlamentów narodowych/izb 28 państw członkowskich oraz Parlamentu Europejskiego można znaleźć w załączniku do raportu, który jest dostępny na stronie internetowej COSAC.

Dane liczbowe

Spośród 28 państw członkowskich Unii Europejskiej w 15 istnieje parlament jednoizbowy, zaś w 13 – dwuizbowy. Ze względu na istnienie zarówno systemów jednoizbowych, jak i dwuizbowych, w 28 państwach członkowskich Unii Europejskiej istnieje łącznie 41 izb parlamentów narodowych.

Parlamenty narodowe Austrii, Irlandii i Hiszpanii, choć dwuizbowe, przesłały pojedyncze zestawy odpowiedzi na pytania zawarte w kwestionariuszu, zatem maksymalna liczba odpowiedzi na pytanie wynosi 39. Udzielono 39 odpowiedzi na kwestionariusz.

STRESZCZENIE

ROZDZIAŁ 1: PERSPEKTYWY W ZAKRESIE MIĘDZYNARODOWYCH STOSUNKÓW HANDLOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ; PRZYSZŁOŚĆ STOSUNKÓW MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ A ZJEDNOCZONYM KRÓLESTWEM W KONTEKŚCIE BREXITU

Pierwszy rozdział 31. raportu półrocznego COSAC ma na celu podsumowanie poglądów parlamentów/izb na temat międzynarodowej polityki handlowej Unii Europejskiej i jej państw członkowskich, wartości, które należy promować i bronić podczas negocjowania nowych umów handlowych, oraz najlepszych sposobów wykorzystywania możliwości gospodarczych.

Większość parlamentów/izb nie przeanalizowała wyników osiągniętych w pierwszą rocznicę podpisania kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej między UE a Kanadą (CETA).

Wiele z nich omówiło jednak wpływ partnerstwa i umów handlowych z co najmniej jednym z następujących krajów: Australią, Chile, Izraelem, Japonią, Meksykiem i Koreą Południową.

Podczas gdy większość parlamentów/izb nie dokonała analizy *Komunikatu w sprawie nowego sojuszu Afryka–Europa na rzecz zrównoważonych inwestycji i tworzenia miejsc pracy: kolejny etap naszego partnerstwa sprzyjającego inwestycjom i tworzeniu miejsc pracy* (COM(2018) 643) ani wspólnego komunikatu zatytułowanego *Łącząc Europę i Azję – elementy składowe strategii UE* (JOIN(2018) 31), większość parlamentów/izb przeanalizowała umowę o wolnym handlu z Singapurem (COM(2018) 194).

Na pytanie o poparcie dla wznowienia negocjacji w sprawie transatlantyckiego partnerstwa handlowo-inwestycyjnego (TTIP) dwie trzecie respondentów nie wyraziło opinii. Jedna czwarta respondentów poparła pomysł wznowienia negocjacji w sprawie TTIP, chociaż ponad połowa z nich wskazała, że należy to zrobić pod pewnymi warunkami. Pozostali udzielili odpowiedzi przeczącej.

Kilka parlamentów/izb uznało, że CETA stanowi wartościowy wzorzec oraz cenne doświadczenie w dziedzinie handlu UE.

W kwestii wolnego handlu między UE a Wielką Brytanią w przyszłych stosunkach po brexicie zdecydowana większość respondentów opowiedziała się za i żaden z nich nie był przeciwny.

ROZDZIAŁ 2 – EUROPEJSKI OBSZAR EDUKACJI JAKO CZYNNIK NAPĘDZAJĄCY PRZEKSZTAŁCENIE I WZMOCNIENIE JEDNOLITEGO RYNKU

Drugi rozdział 31. raportu półrocznego COSAC poświęcony jest krajowym strategiom politycznym i przepisom w dziedzinie edukacji, a także bada rolę europejskiego obszaru edukacji w przyszłości, szczególnie w kontekście epoki cyfrowej.

Jak wynika z ustaleń raportu, większość parlamentów/izb dokonała oceny odnośnych strategii politycznych w dziedzinie edukacji w odniesieniu do zmian zachodzących na unijnym rynku pracy w dobie cyfryzacji.

Jeśli chodzi o harmonizację krajowych strategii politycznych w dziedzinie edukacji, większość parlamentów/izb zdecydowała się nie wyrażać opinii w tej sprawie, a w przypadku pozostałych respondentów odpowiedzi twierdzących było tyle samo co przeczących.

Zdecydowana większość respondentów nie wyraziła również opinii na temat tego, czy ich krajowa polityka w dziedzinie edukacji oferuje przygotowanie do przedsiębiorczości cyfrowej.

Wyniki raportu pokazują, że techniczne aspekty edukacji cyfrowej (takie jak sztuczna inteligencja i rzeczywistość rozszerzona/wirtualna) nie były przedmiotem żadnych niedawnych działań legislacyjnych w zdecydowanej większości parlamentów/izb. Podobnie aspekty metodologiczne (m.in. kwestie przeprojektowanej przestrzeni do nauki, indywidualnej nauki, programu nauczania) były przedmiotem działań legislacyjnych w mniej niż połowie parlamentów/izb.

Jedynie kilka parlamentów/izb zidentyfikowało przeszkody w odnośnych krajowych przepisach w dziedzinie edukacji, które powodowały ich brak elastyczności i uniemożliwiały dostosowanie się do szybko zmieniającego się społeczeństwa cyfrowego, a zdecydowana większość parlamentów/izb udzieliła odpowiedzi przeczącej lub w ogóle nie wyraziła swojej opinii.

Na pytanie o najbardziej odpowiedni poziom odpowiedzialności za przyszłą politykę edukacyjną większość respondentów wskazała poziom krajowy przy wsparciu UE jako najbardziej odpowiedni, podczas gdy tylko nieliczni respondenci wskazali poziom wyłącznie krajowy jako preferowany.

Parlamenty/izby zostały również zapytane, czy przeprowadziły analizę komunikatu zatytułowanego *Budowa silniejszej Europy: rola polityki dotyczącej młodzieży, edukacji i kultury* (COM(2018) 268). Ponad połowa respondentów udzieliła odpowiedzi przeczącej, natomiast jedna trzecia odpowiedziała twierdząco. Niewielka liczba parlamentów/izb stwierdziła, że uczyni to w przyszłości.

Na pytanie, czy przeprowadzona została analiza komunikatu zatytułowanego *Angażowanie, łączenie i wzmacnianie pozycji osób młodych: nowa strategia UE na rzecz młodzieży* (COM(2018) 269), połowa respondentów udzieliła odpowiedzi przeczącej. Nieco mniej niż połowa respondentów odpowiedziała twierdząco, podczas gdy bardzo niewielka liczba stwierdziła, że uczyni to w przyszłości.

W odpowiedzi na pytanie, czy zidentyfikowano przeszkody dla wzajemnego uznawania dyplomów, większość respondentów nie wyraziła żadnej konkretnej opinii. Pozostałe odpowiedzi były równo podzielone na odpowiedzi twierdzące i przeczące.

Parlamenty/izby zostały również zapytane, czy według nich europejski obszar edukacji przyczyni się do zapewnienia silniejszej i bardziej konkurencyjnej Unii. Niemal połowa respondentów odpowiedziała twierdząco, podczas gdy druga połowa zdecydowała się nie przedstawiać żadnych konkretnych opinii.

Ponadto zwrócono się do parlamentów/izb o sporządzenie wykazu trzech głównych obszarów polityki, które uznano za wymagające szczególnej uwagi w celu zapewnienia UE przywództwa w dziedzinie edukacji i umiejętności oraz w celu przekształcenia jednolitego rynku w obszar, w którym najbardziej innowacyjne przedsiębiorstwa i start-upy mogą pozyskać najbardziej wykwalifikowanych pracowników. Parlamenty/izby, które udzieliły odpowiedzi, wymieniły głównie następujące obszary: kształcenie i szkolenie; edukacja zawodowa; uczenie się przez całe życie; nabywanie umiejętności cyfrowych; wspólna edukacja i wzajemne uznawanie dyplomów; promowanie sprawiedliwości i spójności społecznej; kompetencje językowe; mobilność oraz rozwój badań naukowych i innowacji.

ROZDZIAŁ 3: GOSPODARKA OPARTA NA INNOWACJI, POSTĘPIE TECHNOLOGICZNYM I WPLYWIE SPOŁECZNYM; ROLA PARLAMENTÓW W PROMOWANIU „NOWEJ GOSPODARKI” UE

W trzecim rozdziale 31. raportu półrocznego COSAC podsumowano obecne zagrożenia i korzyści związane z nowymi technologiami, badając jednocześnie rolę legislacyjną, jaką parlamenty narodowe odgrywają w tej dziedzinie, oraz przeanalizowano sposób wykorzystywania przez nie platform cyfrowych podczas przeprowadzania kontroli ogólnych i badań pomocniczości.

Większość parlamentów/izb nie wspomniała o żadnych wyspecjalizowanych komisjach posiadających

wyłączne mandaty w zakresie nowych technologii, chociaż wiele z nich oceniło postęp technologiczny w odniesieniu do obecnego prawodawstwa i procesu stanowienia prawa. Kilka parlamentów/izb uznało również, że przepisy UE rzeczywiście wspierają tworzenie innowacyjnych przedsiębiorstw, chociaż większość nie wyraziła swojej opinii.

Mniej niż jedna czwarta parlamentów/izb uznała, że przepisy UE chronią obywateli przed nowymi technologiami, które naruszają ich prywatność, przy czym większość z nich nie wyraziła swojej opinii.

Około połowa parlamentów/izb biorących udział w badaniu dokonała oceny wpływu postępu technologicznego na zatrudnienie.

Jedynie bardzo niewielka liczba parlamentów/izb uznała, że konsultacje publiczne odpowiedziały potrzebom regulacyjnym związanym z postępowaniem technologicznym, aczkolwiek jeszcze mniejsza ich liczba stwierdziła, że tak nie jest: zdecydowana większość zdecydowała się nie wyrazić opinii w tej sprawie.

Znaczna większość parlamentów/izb uznała zasadę pomocniczości za istotną przy tworzeniu regulacji dotyczących nowych technologii, nowych modeli gospodarczych i postępu technologicznego i rzeczywiście była zdania, że zasada pomocniczości, jako podstawowa zasada UE, odnosi się do wszystkich regulacji UE i ma zastosowanie do wszystkich obszarów, które nie wchodzą w zakres wyłącznych kompetencji UE.

Prawie połowa respondentów wyraziła również pogląd, że podejście polegające na dzieleniu kompetencji jest właściwe w odniesieniu do regulowania postępu technologicznego. Niektóre parlamenty/izby wskazały, że kwestia ta została odpowiednio uwzględniona w traktatach.

W odniesieniu do tego, które obszary polityki, o ile w ogóle, powinny być rozpatrywane wyłącznie na poziomie UE lub wyłącznie na poziomie krajowym, ogólna tendencja wynikająca z raportu była zgodna z zasadą pomocniczości, a mianowicie, że działania UE powinny być zawsze uzasadnione wartością dodaną, jaką przyniosłyby w każdym przypadku w porównaniu z działaniami podejmowanymi wyłącznie przez państwa członkowskie. Nie wszystkie parlamenty/izby wyraziły oficjalną opinię na ten temat, ale niektórzy respondenci odwoływali się do przykładowych obszarów polityki, które powinny przede wszystkim pozostać w kompetencji krajowej, takich jak edukacja, lub które powinny wchodzić w zakres wyłącznych kompetencji UE, jak np. egzekwowanie zasad konkurencji.

Z raportu wynika, że większość parlamentów/izb wykorzystywała platformy cyfrowe do komunikowania ważnych kwestii związanych z UE; prawie wszyscy respondenci zgłosili, że wykorzystywali IPEX do wymiany informacji na temat badań pomocniczości.

Parlamenty/izby wskazały różne etapy zamieszczania informacji na stronie internetowej danego wniosku podlegającego badaniu, jednak większość z nich uczyniła to dopiero po podjęciu ostatecznej decyzji. Większość parlamentów/izb uznała również, że najwcześniejszym możliwym etapem wprowadzania informacji był w rzeczywistości początek badania pomocniczości.

Połowa parlamentów/izb biorących udział w badaniu oświadczyła, że kontaktowała się z korespondentami IPEX innych parlamentów narodowych w celu zebrania informacji na temat statusu badania europejskich projektów wniosków.

Większość parlamentów/izb wykorzystywała IPEX również do przesyłania informacji związanych z ogólną kontrolą oraz również większość z nich zrobiła to, gdy tylko osiągnięto porozumienie w sprawie danego zbioru dokumentów.

Większość respondentów uznała, że symbole wykorzystywane przez IPEX do tworzenia opisów stanu badania są jasne i użyteczne. Większość z nich uznała również za użyteczne umieszczanie projektów

opinii wyspecjalizowanych komisji na stronach dotyczących badania danego dossier.

ROZDZIAŁ 1

PERSPEKTYWY W ZAKRESIE MIĘDZYNARODOWYCH STOSUNKÓW HANDLOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ; PRZYSZŁOŚĆ STOSUNKÓW MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ A ZJEDNOCZONYM KRÓLESTWEM W KONTEKŚCIE BREXITU

PIERWSZY ROZDZIAŁ 31. RAPORTU PÓLROCZNEGO ma na celu podsumowanie poglądów parlamentów/izb na temat międzynarodowej polityki handlowej Unii Europejskiej, wartości, które należy promować i bronić podczas negocjowania nowych umów handlowych, oraz najlepszych sposobów wykorzystywania nowych możliwości gospodarczych.

Część A koncentruje się na wkładzie parlamentów/izb w obecną politykę handlową Unii Europejskiej i zawiera głównie szczegółowe informacje na temat (i) stosunków handlowych UE z niektórymi kluczowymi partnerami na świecie; (ii) ochrony jednolitego rynku; oraz (iii) wartości, które UE ma chronić i wspierać podczas negocjowania nowych umów handlowych.

W części B przeanalizowano stanowiska parlamentów/izb w sprawie formy i zakresu przyszłych stosunków handlowych ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki (USA) oraz Wielką Brytanią (UK).

Część A

Wkład parlamentów w politykę handlową Unii Europejskiej

i. Stosunki handlowe UE z kluczowymi partnerami na świecie innymi niż Stany Zjednoczone i Wielka Brytania

Siedmiu z 38 respondentów przeanalizowało wyniki osiągnięte rok po wejściu w życie kompleksowej umowy gospodarczo-handlowej między UE a Kanadą (CETA) pod względem bilansu handlowego, rozstrzygnięcia sporów i ochrony konsumentów, podczas gdy 31 respondentów tego nie uczyniło.

Włoski *Senato della Repubblica* przyznał, że przeprowadził kompleksowe wysłuchania, zgodnie z którymi CETA przyniosła pozytywne skutki dla Włoch, zwłaszcza w kontekście eksportu do Kanady. Podobne wnioski przedstawiła belgijska *Chambre des représentants*, która ogólnie odnotował znaczny wzrost belgijskiego eksportu w czwartym kwartale 2017 r. Wysłuchania zorganizowały również niderlandzki *Tweede Kamer* oraz portugalska *Assembleia da República*.

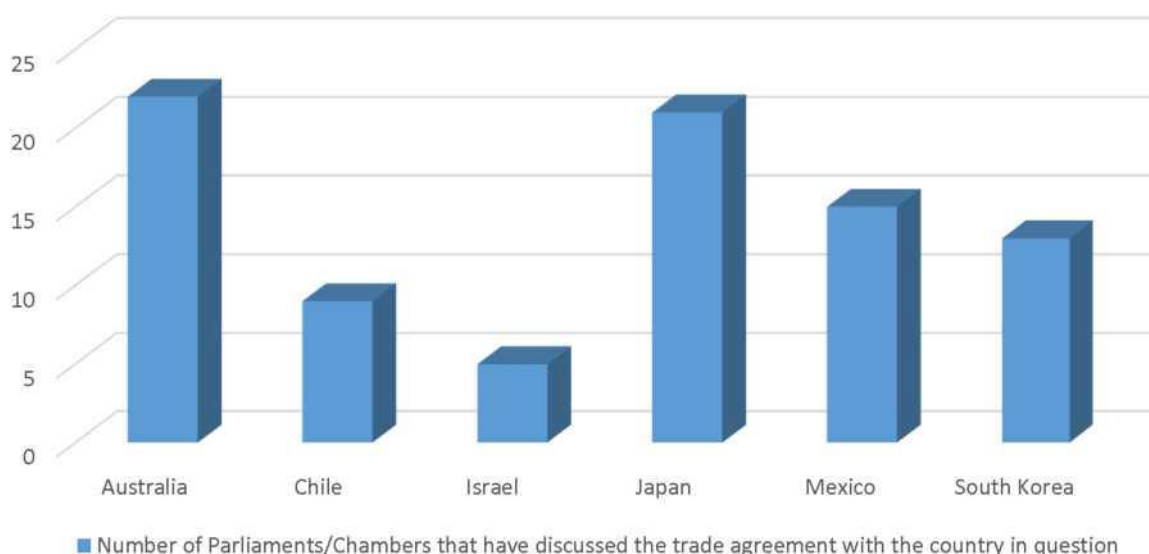
Francuski *Sénat* wyciągnął szczególne wnioski po pierwszym roku realizacji tej umowy, zwłaszcza w odniesieniu do sektorów wrażliwych i dostępu zainteresowanych stron do zamówień publicznych. Parlament Europejski stwierdził, że regularnie monitoruje CETA, w szczególności w odniesieniu do aspektów związanych z inwestycjami lub jej wdrażaniem.

Mimo że dotychczas nie przeprowadzono jeszcze analizy skutków umowy, niektóre parlamenty/izby wyraziły chęć dokonania tego w przyszłości, podczas gdy inne przeprowadziły szczegółową analizę jeszcze zanim CETA weszła w życie. Litewski *Seimas* wyraził gotowość przeanalizowania do czerwca 2019 r. niektórych kwestii związanych z polityką handlową UE, w tym wyników osiągniętych w pierwszą rocznicę podpisania CETA. Rumuński *Senat* zadeklarował, że przygotowuje się do ratyfikacji umowy, austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* poinformowały, że organizowały debaty podczas ratyfikacji tej umowy, natomiast irlandzkie *Houses of the Oireachtas* zauważyły, że CETA pozostawała otwarta na kontrolę, mimo że rok po jej podpisaniu nie odbyła się jeszcze żadna debata. Jeśli chodzi o maltańską *Kamra tad-Deputati*, debaty poświęcone CETA

zorganizowano w ramach komisji spraw zagranicznych i europejskich przed jej ratyfikacją.

Na pytanie, czy omówiono przynajmniej jedną z umów handlowych z Australią, Chile, Izraelem, Japonią, Meksykiem lub Koreą Południową, pięć z 38 parlamentów/izb odpowiedziało, że przeanalizowało wszystkie z nich (bułgarskie *Narodno sabranie*, niemiecki *Bundestag*, węgierski *Országgyűlés*, łotewska *Saeima* oraz luksemburska *Chambre des Députés*). Dwudziestu czterech respondentów przyznało, że omówiono tylko niektóre z wymienionych umów, podczas gdy dziewięciu respondentów przyznało, że nie zbadało żadnej z nich. Maltańska *Kamra tad-Deputati*, jako jedna z tych instytucji, które nie przeanalizowały żadnej z umów, wskazała, że takie analizy będą miały miejsce, gdy tylko rząd przedstawi swoje stanowisko.

Międzynarodowe umowy handlowe International Trade Agreements

■ Liczba parlamentów/izb, które omówiły umowę handlową z danym krajem

W dwudziestu dwóch parlamentach/izbach stwierdzono, że kwestie związane z umową handlową między UE a Australią zostały omówione, a chorwacki *Hrvatski sabor*, fińska *Eduskunta*, węgierski *Országgyűlés* oraz słoweńskie *Državni svet* i *Državni zbor* przeanalizowały je zarówno na poziomie komisji, jak i na szczelbu sesji plenarnych.

Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, belgijska *Chambre des représentants*, bułgarskie *Narodno sabranie*, duński *Folketing*, niderlandzki *Eerste Kamer*, estoński *Riigikogu*, niemiecki *Bundestag*, irlandzkie *Houses of the Oireachtas*, włoski *Senato della Repubblica*, luksemburska *Chambre des Députés*, rumuński *Senat* oraz Parlament Europejski omawiały ją jedynie na szczelbu komisji. Grecki *Vouli ton Ellinon* omówił tę umowę na szczelbu komisji podczas posiedzenia, któremu przewodniczył sam Przewodniczący.

Dwustronne konsultacje z Australią zostały podjęte przez słoweński *Državni zbor* i słowacką *Národná rada*, przy czym ta druga zorganizowała spotkanie okrągłego stołu pomiędzy ambasadorem Australii w Republice Słowackiej a przewodniczącymi jej komisji do spraw gospodarczych, zagranicznych i europejskich. Francuski *Sénat* również dokonał analizy tej umowy.

Dwadzieścia jeden parlamentów/izb stwierdziło, że przeanalizowały partnerstwo między UE a Japonią, a węgierski *Országgyűlés* i Parlament Europejski przeanalizowały je zarówno na poziomie komisji, jak i na szczelbu sesji plenarnych.

Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, belgijska *Chambre des représentants*, bułgarskie *Narodno sabranie*, duński *Folketing*, niderlandzkie *Eerste Kamer* i *Tweede Kamer*, estoński *Riigikogu*, fińska *Eduskunta*, niemiecki *Bundestag*, grecki *Vouli ton Ellinon*, irlandzkie *Houses of the Oireachtas*, włoski *Senato della Repubblica*, luksemburska *Chambre des Députés*, portugalska *Assembleia da República*, hiszpańskie *Cortes Generales* oraz brytyjski *House of Commons* omówiły ją jedynie na szczepku komisji. Ponadto właściwe komisje greckiego *Vouli ton Ellinon* i słowackiej *Národnej rady* zwróciły się o szybkie wejście w życie tego partnerstwa, podczas gdy Parlament Europejski monitorował cały proces negocjacyjny, w szczególności na szczepku jego komisji INTA. Parlament Europejski stwierdził również, że regularnie omawiał potencjalny wpływ tego partnerstwa.

Dziewięć parlamentów/izb zadeklarowało, że dokonało analizy umowy handlowej między UE a Chile, a węgierski *Országgyűlés* przeanalizował ją zarówno na szczepku komisji, jak i na poziomie sesji plenarnych.

Bułgarskie *Narodno sabranie*, duński *Folketing*, estoński *Riigikogu*, fińska *Eduskunta*, niemiecki *Bundestag*, włoski *Senato della Repubblica* oraz luksemburska *Chambre des Députés* organizowały debaty na temat tej umowy handlowej wyłącznie na szczepku komisji.

Piętnaście parlamentów/izb wspomniało o przeanalizowaniu umowy handlowej między UE a Meksykiem, a węgierski *Országgyűlés* był jedynym, który to uczynił zarówno na szczepku komisji, jak i na poziomie sesji plenarnych.

Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, bułgarskie *Narodno sabranie*, czeska *Poslanecká sněmovna*, duński *Folketing*, niderlandzkie *Eerste Kamer* i *Tweede Kamer*, estoński *Riigikogu*, niemiecki *Bundestag*, grecki *Vouli ton Ellinon*, włoski *Senato della Repubblica*, luksemburska *Chambre des Députés* oraz Parlament Europejski omawiały ją jedynie na szczepku komisji.

Trzydzieści parlamentów/izb stwierdziło, że omówiło umowę handlową między UE a Koreą Południową, a węgierski *Országgyűlés* i Parlament Europejski przeanalizowały ją zarówno na szczepku komisji, jak i na poziomie sesji plenarnych. Ponadto rumuńska *Camera Deputaților* omówiła ją na szczepku komisji, choć planowała również umieścić tę kwestię w porządku obrad posiedzenia plenarnego.

Belgijska *Chambre des représentants*, bułgarskie *Narodno sabranie*, duński *Folketing*, niderlandzki *Tweede Kamer*, francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, włoski *Senato della Repubblica*, luksemburska *Chambre des Députés*, polski *Sejm* oraz Parlament Europejski omówiły tę umowę handlową jedynie na szczepku komisji. Parlament wspomniał, że takie debaty zostały zorganizowane w kontekście sprawozdania z realizacji.

Jeśli chodzi o stosunki handlowe między UE a Izraelem, jedynie bułgarskie *Narodno sabranie*, niemiecki *Bundestag*, węgierski *Országgyűlés*, łotewska *Saeima* i luksemburska *Chambre des Députés* przeprowadziły debaty na ten temat. Węgierski *Országgyűlés* przeprowadził takie debaty zarówno na szczepku komisji, jak i na poziomie sesji plenarnych.

Ogólnie rzecz biorąc, łotewska *Saeima* zadeklarowała, że omówiła wszystkie te umowy na szczepku komisji i sesji plenarnych lub podczas spotkań bilateralnych, podczas gdy litewski *Seimas* poinformował, że przeprowadził jedynie szerokie dyskusje na szczepku komisji na temat wszystkich trwających negocjacji handlowych UE. Brytyjski *House of Lords* oświadczył, że jego właściwe komisje ogólnie przeanalizowały wszystkie podpisane umowy handlowe UE, a maltańska *Kamra tad-Deputati* oświadczyła, że organizowała debaty w ramach swoich komisji spraw zagranicznych i europejskich jeszcze przed ratyfikacją umów handlowych.

Parlamenty/izby biorące udział w badaniu wykazały zainteresowanie nie tylko kwestiami związanymi z wymienionymi umowami handlowymi, ale również kwestią rozwoju stosunków z innymi krajami lub regionami świata. W tym względzie francuski *Sénat* wskazał, że przedstawił kilka propozycji rezolucji europejskich w odniesieniu do Mercosuru i przeprowadził szeroko zakrojoną analizę umowy handlowej z Nową Zelandią. Grecki *Vouli ton Ellinon* wspomniał, że na szczęblu komisji szczególną uwagę zwrócono na Singapur, Wietnam i Mercosur, natomiast włoski *Senato della Repubblica* zorganizował wysłuchania na temat stosunków handlowych z Nową Zelandią, Singapurem, Wietnamem oraz obszarem Mercosuru. Parlament Europejski przeprowadził również debaty na temat stosunków handlowych UE z Nową Zelandią.

Na pytanie o to, czy przeprowadzono analizę *Komunikatu w sprawie nowego sojuszu Afryka-Europa na rzecz zrównoważonych inwestycji i tworzenia miejsc pracy* (COM(2018) 643),¹ 13 z 38 parlamentów/izb biorących udział w badaniu udzieliło odpowiedzi twierdzącej. Zdecydowana większość (24 respondentów) nie dokonała analizy tego komunikatu, a jeden respondent zadeklarował, że zamierza to zrobić w przyszłości. Spośród tych, którzy udzielili odpowiedzi na to pytanie, Parlament Europejski wyraźnie stwierdził, że analizę przeprowadziła Komisja DEVE, głównie w drodze wymiany opinii.

Na pytanie, czy przeprowadzono analizę wspólnego komunikatu zatytułowanego *Łącząc Europę i Azję – elementy składowe strategii UE* (JOIN(2018) 31),² tylko 2 spośród 38 parlamentów/izb udzieliły odpowiedzi twierdzącej, przy czym zdecydowana większość (26 respondentów) nie przeprowadziła analizy tego komunikatu, a trzy parlamenty/izby wyraziły zamiar dokonania tego w przyszłości.

Dziewiętnaście z 39 parlamentów/izb poddało analizie umowę o wolnym handlu z Singapurem (COM(2018) 194),³ natomiast 15 parlamentów/izb tego nie zrobiło. Pięciu respondentów wyraziło zamiar dokonania tego w przyszłości. Spośród tych, którzy udzielili odpowiedzi na to pytanie, Parlament Europejski wspominał, że komisja INTA zorganizowała wymianę opinii i przedstawiła swoją zgodę w specjalnej uchwale, podczas gdy irlandzkie *Houses of the Oireachtas* wspomniały, że umowa ta była przedmiotem analizy.

ii. Ochrona jednolitego rynku

Znaczna większość parlamentów/izb (33 z 39) nie przeprowadziła oceny realizacji unijnego rozporządzenia 2018/825⁴ zmieniającego przepisy w sprawie ochrony przed przywozem towarów po cenach dumpingowych z krajów niebędących członkami UE oraz w sprawie ochrony przed przywozem towarów subsydiowanych z krajów niebędących członkami UE. Tylko pięciu respondentów zadeklarowało przeprowadzenie oceny realizacji wspomnianego rozporządzenia, a pozostali respondenci wyrazili zamiar przeprowadzenia takiej oceny w przyszłości.

Francuski *Sénat*, do którego zwrócono się o rozwinięcie odpowiedzi, wskazał, że zaproponował wysłuchania i europejskie uchwały dotyczące modernizacji instrumentów ochrony handlu UE, podczas gdy niderlandzki *Tweede Kamer* skupił się na konsekwencjach tego rozporządzenia dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz dla sektora hutnictwa żelaza i stali. Parlament Europejski wspominał, że jego komisja INTA regularnie organizowała wymiany opinii na temat instrumentów ochrony handlu. W tym względzie Parlament Europejski

¹ [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej i Rady – Komunikat w sprawie nowego sojuszu Afryka-Europa na rzecz zrównoważonych inwestycji i tworzenia miejsc pracy \(COM\(2018\) 643\).](#)

² [Wspólny komunikat do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, Komitetu Regionów i Europejskiego Banku Inwestycyjnego – Łącząc Europę i Azję \(JOIN\(2018\) 31\).](#)

³ [Wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie zawarcia Umowy o ochronie inwestycji między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony a Republiką Singapuru z drugiej strony \(COM\(2018\) 194\).](#)

⁴ [Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) 2018/825 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniające rozporządzenie \(UE\) 2016/1036 w sprawie ochrony przed przywozem produktów po cenach dumpingowych z krajów niebędących członkami Unii Europejskiej oraz rozporządzenie \(UE\) 2016/1037 w sprawie ochrony przed przywozem towarów subsydiowanych z krajów niebędących członkami Unii Europejskiej.](#)

przyznał, że Komisja Europejska dostarczyła nie tylko roczne sprawozdanie z realizacji tego rozporządzenia, ale także poszczególne akty wykonawcze dotyczące środków antydumpingowych i antysubsydyjnych. Parlament Europejski wskazał ponadto, że sprawozdanie zostanie przyjęte po pełnym wdrożeniu przepisów. Podobnie maltańska *Kamra tad-Deputati* zauważyła, że wobec braku szczegółowych sprawozdań Komisji Europejskiej nie była w stanie dokonać oceny realizacji tego rozporządzenia.

Brytyjski *House of Commons* również przeanalizował to rozporządzenie na szczelbu komisji, ale zanim weszło ono w życie, kiedy było jeszcze w fazie projektu.

iii. Wartości, które należy chronić i wspierać podczas negocjowania nowych umów handlowych

Parlamenty/izby zostały również zapytane o konkretne wartości i zasady, które Komisja Europejska powinna chronić i wspierać przy identyfikowaniu nowych partnerów handlowych UE i negocjowaniu z nimi umów handlowych.

Spośród 38 respondentów 27 stwierdziło, że Komisja Europejska powinna chronić i wspierać prawa człowieka, 26 z nich opowiedziało się za wspieraniem norm społecznych, 27 za ochroną środowiska, natomiast 26 parlamentów/izb odniosło się do wielu innych wartości, które różniły się w zależności od respondenta, a nawet w zależności od partii politycznej. Francuski *Sénat* wskazał ochronę danych jako istotną wartość, którą należy chronić i wspierać. Podkreślono również demokrację, praworządność i zdolność państw do stanowienia prawa (belgijski *Sénat*, niemiecki *Bundesrat*, słoweński *Državni zbor* oraz Parlament Europejski), a także równość i godność ludzką (Parlament Europejski), różnorodność (grecki *Vouli ton Ellinon*), zrównoważony rozwój (niemiecki *Bundesrat*, polski *Sejm* i Parlament Europejski), multilateralizm oraz podejście horyzontalne, zwłaszcza w kontekście Ameryki Łacińskiej (Parlament Europejski), a także kwestie bezpieczeństwa (litewski *Seimas*).

Parlamenty/izby odniosły się również do kwestii zdrowia i bezpieczeństwa żywności (cypryjski *Vouli ton Antiprosopon*, włoski *Senato della Repubblica* oraz szwedzki *Riksdag*), dobrostanu zwierząt (szwedzki *Riksdag*) lub oznaczeń geograficznych i tradycyjnych specjalności (włoski *Senato della Repubblica*).

W wymiarze gospodarczym niektórzy respondenci wspomnieli, że UE powinna zwrócić szczególną uwagę na kwestię innowacyjności (portugalskie *Assembleia da República*), ochronę MŚP i konkurencyjności gospodarki europejskiej (belgijski *Chambre des représentants* i polski *Sejm*) lub wzajemnego otwarcia rynków oraz uczciwego handlu (polski *Sejm* i szwedzki *Riksdag*). Ponadto niektóre parlamenty/izby wskazały, że różne umowy dotyczące kwestii rozstrzygania sporów muszą być w pełni zgodne z zasadą praworządności (belgijski *Sénat* i niemiecki *Bundesrat*).

W szerszym ujęciu fińska *Eduskunta* stwierdziła, że do wszystkich strategii politycznych UE zastosowanie powinien mieć art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej, a niemiecki *Bundestag* opowiedział się za zapewnieniem równych szans. Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* wskazały, że nowe umowy handlowe powinny być zgodne ze wszystkimi normami europejskimi i że priorytetowe traktowanie takich norm może być trudne do zrealizowania, zwłaszcza gdy szczególne okoliczności nie są znane. Podobnie Parlament Europejski potwierdził, że decydowanie wedle własnego uznania o wartościach nie może mieć miejsca oraz że dobór partnerów handlowych powinien w pierwszej kolejności uwzględniać interesy europejskie. Ponadto Parlament Europejski zwrócił uwagę, że umowy nowej generacji zawierają wiele zapisów dotyczących ochrony wartości, które w związku z tym należy kompleksowo i całkowicie wdrożyć. Co więcej, szwedzki *Riksdag* zadeklarował swoje poparcie dla swobodnego handlu, gdyż zasadniczo prowadzi do większego dobrobytu we wszystkich krajach, od najbardziej rozwiniętych do bardziej rozwiniętych, natomiast rumuńska *Camera Deputaților* stwierdziła, że państwa członkowskie powinny dokonać przeglądu i stosować się do postanowień wszystkich umów handlowych.

W odniesieniu do uwag ogólnych i końcowych belgijski *Sénat* sprecyzował, że w Belgii większość międzynarodowych umów handlowych wchodzi w zakres kompetencji parlamentów regionalnych.

Część B

Przyszłe stosunki handlowe ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej (USA) oraz ze Zjednoczonym Królestwem (UK)

Na pytanie o poparcie dla wznowienia negocjacji w sprawie transatlantyckiego partnerstwa handlowo-inwestycyjnego (TTIP) dwie trzecie respondentów (25 z 39) nie wyraziło opinii. Jedna czwarta respondentów (9 z 39) poparła pomysł wznowienia negocjacji w sprawie TTIP, chociaż ponad połowa z nich wskazała, że należy to zrobić pod pewnymi warunkami, natomiast pozostali (5 z 39 respondentów) udzielili odpowiedzi przeczącej.

Parlament Europejski stwierdził, że negocjacje w sprawie TTIP wyraźnie pokazały, że na tym etapie nie zostały spełnione polityczne i gospodarcze warunki kompleksowej umowy handlowej między UE a USA ze względu na złożoność i odmienne podejścia handlowe oraz przepisy obowiązujące obie strony.

Przy założeniu, że negocjacje będą prowadzone w dobrej wierze, słowacka *Národná rada* była zdania, że obie strony powinny funkcjonować jak równorzędni partnerzy, a strategiczne priorytety, interesy i standardy UE oraz suwerenność państw członkowskich UE powinny być w pełni respektowane.

Nie wyrażając oficjalnej opinii w tej sprawie, grecki *Vouli ton Ellinon* zauważył jednak, że jego specjalna komisja ds. treści i procedur wyraziła obawy dotyczące wyzwań, jakie TTIP mogłoby przynieść w odniesieniu do struktury instytucjonalnej UE ze względu na niższe standardy stosowane w różnych dziedzinach (ochrona środowiska, bezpieczeństwo żywnościowe, ochrona konsumentów, prawa społeczne i prawa pracy) w USA.

Wobec braku formalnego kompleksowego porozumienia rumuński *Camera Deputaților* wyraził pogląd, że nie należy odradzać budowania transatlantyckich stosunków biznesowych, natomiast rumuński *Senat* zwrócił się o podjęcie środków mających na celu ochronę przemysłu europejskiego.

Czeski *Senat*, estoński *Riigikogu* i fińska *Eduskunta* wyraziły szerokie poparcie dla negocjacji w sprawie TTIP.

Na pytanie, na jakich konkretnych obszarach UE powinna się skupić w przypadku wznowienia negocjacji w sprawie TTIP, w pewnym stopniu wyrażono zbieżne opinie oraz wymieniono następujące kwestie:

- znaczenia zachowania norm społecznych i środowiskowych UE, jak również obecnych norm UE w dziedzinie jakości żywności, ochrony zdrowia, środowiska, pracy i konsumentów (belgijski *Sénat*, czeski *Senat*, grecki *Vouli ton Ellinon*, rumuński *Senat*, słowacka *Národná rada*);
- wyłączenia usług publicznych z zakresu umowy (czeski *Senat*);
- oceny zgodności i zniesienie taryf na towary przemysłowe (estoński *Riigikogu*);
- dostępu do rynku oraz, w szczególności, przepisów dotyczących zamówień publicznych (fińska *Eduskunta*, portugalska *Assembleia da Republica*);
- ochrony oznaczeń geograficznych i bezpieczeństwa żywnościowego (grecki *Vouli ton Ellinon*);
- energii, obniżenia taryf i współpracy regulacyjnej (portugalska *Assembleia da Republica*);
- produkcji towarów i usług, finansów oraz przemysłu (rumuński *Senat*);
- wynagrodzeń, wydatków publicznych oraz suwerenności gospodarczej i politycznej (słowacka *Národná rada*).

Kompleksowa umowa gospodarczo-handlowa między UE a Kanadą (CETA) została uznana za cenny wzorzec oraz cenne doświadczenie w dziedzinie handlu UE przez kilka parlamentów/izb, w tym przez austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, łotewską *Saeimę*, portugalską *Assembleia da Republica*, rumuńskiego *Camera Deputaților* oraz słowacką *Národną radę*. Fińska *Eduskunta* podkreśliła, że CETA mimo swojej innowacyjności

nie powinna przesądzać o tym, co może być możliwe do osiągnięcia w przyszłych negocjacjach ze Stanami Zjednoczonymi.

Zdecydowana większość respondentów wyraziła poparcie dla swobodnego handlu między UE a Wielką Brytanią (UK) w ramach przyszłych stosunków, jeśli dojdzie do brexitu: 27 z 37 respondentów wyraziło swoje poparcie (16 odpowiedziało twierdząco, pozostałych 11 również, ale pod pewnymi warunkami), natomiast 10 respondentów nie wyraziło swojej opinii. Nikt nie był przeciwko.

Warunki określone przez parlamenty/izby były zróżnicowane:

- belgijski *Sénat* podkreślił konieczność ustanowienia ścisłych zasad na wzór umowy między UE a Norwegią;
- bułgarskie *Narodno sabranie* odniosło się do kwestii powiązania handlu i bezpieczeństwa, dopasowania znaczenia gospodarczego i strategicznego zarówno Zjednoczonego Królestwa, jak i UE, zagwarantowania integralności jednolitego rynku oraz pełnej wzajemności praw obywateli;
- Parlament Europejski stwierdził, że takie stosunki powinny obejmować zasady nierozzerwalnie związane z ustaleniami dotyczącymi handlu, dotyczące przykładowo równych szans, handlu i zrównoważonego rozwoju, w tym zasady dotyczące pracy i ochrony środowiska itp;
- fińska *Eduskunta* zwróciła uwagę na zachowanie jedności UE-27, integralności rynku wewnętrznego i unii celnej;
- niemiecki *Bundestag* wspominał o potrzebie zapewnienia równych szans i uczciwej konkurencji (pomoc państwa, konkurencja, podatki, zatrudnienie, normy środowiskowe i klimatyczne, zabezpieczenie społeczne);
- zdaniem polskiego *Sejmu* idealnym rozwiązaniem byłoby zachowanie *statusu quo*, czyli obecnych ram prowadzenia wymiany gospodarczej w ramach jednolitego rynku i unii celnej;
- portugalska *Assembleia da Republica* zwróciła uwagę na to, jak ważne jest zapewnienie równych szans (w celu uniknięcia dumpingu socjalnego i podatkowego), współpracy regulacyjnej, braku lub obniżenia taryf oraz dostępu do zamówień publicznych;
- słowacka *Národná rada* zwróciła uwagę na konieczność przestrzegania suwerenności państw członkowskich UE, jak również poszanowania ich priorytetów strategicznych, interesów i norm.

Ogólnie rzecz biorąc, w odniesieniu do tego rozdziału belgijski *Sénat* zauważył, że w Belgii za handel międzynarodowy odpowiadają regiony.

ROZDZIAŁ 2

EUROPEJSKI OBSZAR EDUKACJI JAKO CZYNNIK NAPĘDZAJĄCY PRZEKSZTAŁCENIE I WZMOCNIENIE JEDNOLITEGO RYNKU

DRUGI ROZDZIAŁ 31. RAPORTU PÓLROCZNEGO poświęcono analizie krajowych strategii politycznych i przepisów w dziedzinie edukacji oraz europejskiego obszaru edukacji.

W części A poddano analizie edukację europejską w kontekście epoki cyfrowej.

Część B dotyczy w szczególności przyszłości edukacji w związku z europejskim obszarem edukacji.

Część A

Nowe podejście do europejskiej edukacji w epoce cyfrowej

Na pytanie, czy parlament/izba dokonały oceny odnośnych strategii politycznych w dziedzinie edukacji w odniesieniu do zmian zachodzących na unijnym rynku pracy w dobie cyfryzacji, większość respondentów odpowiedziała twierdząco, przy czym większość z nich dokonała takiej oceny podczas debat (14 z 38), a niektórzy w ramach sprawozdań (7 z 38) i uchwał (4 z 38). Niemniej jednak wielu respondentów (16 z 38) stwierdziło, że nie dokonało takiej oceny.

Jeśli chodzi o poglądy na temat dalszej harmonizacji krajowych strategii politycznych w dziedzinie edukacji, opinie respondentów były podzielone. Dziewięć parlamentów/izb uznało, że krajowe strategie polityczne w dziedzinie edukacji wymagają dalszej harmonizacji na szczeblu europejskim w celu osiągnięcia porównywalnego poziomu umiejętności cyfrowych w całej UE, natomiast dziewięć innych uznało, że nie ma takiej potrzeby. Zdecydowana większość parlamentów/izb (20 z 38) nie wyraziła jednak opinii w tej sprawie, a jeden z respondentów nie udzielił żadnej odpowiedzi.

Podobnie zdecydowana większość respondentów (21 z 37) nie wyraziła opinii na temat tego, czy ich krajowa polityka w dziedzinie edukacji oferuje przygotowanie do przedsiębiorczości cyfrowej. Trzynastu respondentów stwierdziło, że tak, natomiast trzech respondentów udzieliło odpowiedzi przeczącej. Dwóch respondentów nie udzieliło odpowiedzi to pytanie.

Jeśli chodzi o to, czy jakiegokolwiek techniczne aspekty edukacji cyfrowej (takie jak sztuczna inteligencja, rzeczywistość rozszerzona/wirtualna) były przedmiotem niedawnych działań legislacyjnych w parlamencie/izbie, zdecydowana większość respondentów odpowiedziała przecząco (27 z 37), a tylko 10 parlamentów/izb zgłosiło działania legislacyjne w tym zakresie.

Po raz kolejny większość parlamentów/izb (20 z 38) udzieliła odpowiedzi przeczącej na pytanie, czy aspekty metodologiczne (dotyczące m.in. przeprojektowanej przestrzeni do nauki, indywidualnej nauki, programu nauczania) były przedmiotem działań legislacyjnych w danym parlamencie/izbie. Jedenastu respondentów odpowiedziało twierdząco, natomiast niewielka liczba respondentów (7 z 37) poinformowała o podjęciu innych działań.

Jednym z nich była fińska *Eduskunta*, która poinformowała o istnieniu rozporządzeń ustawodawczych dotyczących indywidualnej nauki w ramach kształcenia na poziomie podstawowym i ponadgimnazjalnym, podczas gdy w rozporządzeniu ministerialnym przewidziano możliwość indywidualnej nauki w ramach szkolenia zawodowego, dodając, że programy nauczania ustalono w

formie rozporządzeń ministerialnych podlegających nadzorowi parlamentarnemu, nie zaś prawodawstwu. W polskim *Senacie* Komisja Nauki, Edukacji i Sportu omawiała te kwestie na posiedzeniach dotyczących przepisów krajowych, natomiast komisja edukacji i nauki litewskiego *Seimasu* poddała te kwestie aktywnej analizie, mimo że wchodziły one w zakres kompetencji ministerstwa edukacji, nauki i sportu oraz gmin.

Podobnie niemiecki *Bundestag* poinformował, że pewne działania, m.in. cyfryzacja szkół, należałoby omówić z krajami związkowymi, natomiast maltańska *Kamra tad-Deputati* zwróciła uwagę na to, że krajowe ramy programowe były wymagane przez prawo zgodnie z ustawą o szkolnictwie, mimo że treść tych ram nie była przedmiotem działań legislacyjnych. Belgijski *Sénat* wspomniał, że sprawa ta stanowi część opracowywanego obecnie raportu informacyjnego na temat sztucznej inteligencji, a niderlandzki *Tweede Kamer* zaznaczył, że spodziewa się wniosku dotyczącego programu nauczania i digitalizacji. Komisja do spraw kultury francuskiego *Assemblée nationale* opublikowała sprawozdanie na temat szkół w społeczeństwie cyfrowym już w październiku 2018 r.

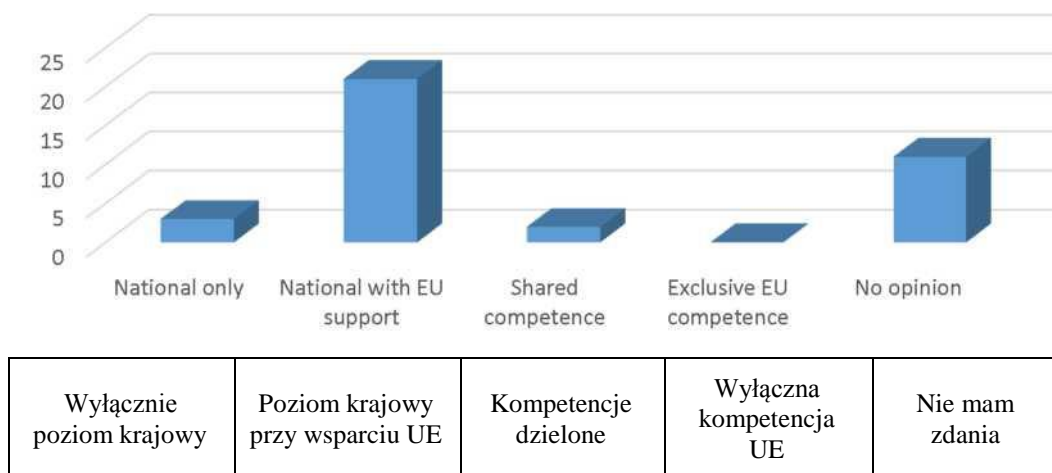
W odniesieniu do pytania, czy w krajowym prawodawstwie dotyczącym edukacji istnieją jakiegokolwiek przeszkody, które mogłyby powodować brak elastyczności i uniemożliwiłyby dostosowanie się do szybko zmieniającego się społeczeństwa cyfrowego, większość parlamentów/izb (21 z 38) nie wyraziła opinii, podczas gdy wiele z nich udzieliło odpowiedzi przeczącej (12 z 38). Jedynie pięć parlamentów/izb zidentyfikowało przeszkody w tym zakresie, przy czym włoski *Senato della Repubblica* odniósł się w szczególności do ograniczonych środków finansowych oraz do powolnego tempa administracyjnego i legislacyjnego procesu decyzyjnego. Fińska *Eduskunta* stwierdziła, że sprawozdanie na temat tych przeszkód jest przedmiotem analizy komisji ds. edukacji i kultury. Litewski *Seimas* zidentyfikował trzy główne przeszkody utrudniające szybką i elastyczną reakcję na zmiany zachodzące w społeczeństwie cyfrowym: długi okres debat nad nowymi przepisami ze wszystkimi zainteresowanymi stronami; długotrwały proces przyjmowania nowego prawodawstwa na szczeblu parlamentarnym, rządowym i ministerialnym; a także niski poziom finansowania. Portugalska *Assembleia da Republica* poinformowała, że ustawa o szkolnictwie została opracowana w celu zapewnienia stosowania i wykorzystywania w największym możliwym stopniu systemów technologii informacyjnych przez wszystkich nauczycieli, natomiast Parlament Europejski stwierdził, że zawsze popierał ideę modernizacji unijnych systemów kształcenia i szkolenia zawodowego (VET), dodając, że tego rodzaju modernizacja stwarza zarówno możliwości, jak i zagrożenia dla społeczeństwa przyszłości, jako że obywatele potrzebują konkretnych umiejętności i dostępu, aby móc uczestniczyć w życiu społecznym oraz pracować w sposób aktywny i znaczący.

Część B

Europejski obszar edukacji i przyszła polityka edukacyjna

Na pytanie o stanowisko parlamentu/izby w sprawie najodpowiedniejszego poziomu odpowiedzialności za przyszłą politykę edukacyjną większość respondentów (21 z 37) jako najbardziej odpowiedni wskazała poziom krajowy przy wsparciu UE. Fińska *Eduskunta* oraz niemieckie *Bundesrat* i *Bundestag* jako najbardziej odpowiedni wskazały wyłącznie krajowy poziom odpowiedzialności, podczas gdy włoski *Senato della Repubblica* i rumuńska *Camera Deputaţilor* opowiedziały się w tej sprawie za kompetencjami dzielonymi. Pozostałe 11 parlamentów/izb nie wyraziło żadnej konkretnej opinii.

Jakie jest stanowisko Państwa parlamentu/izby w sprawie najbardziej odpowiedniego poziomu odpowiedzialności za przyszłą politykę w dziedzinie

Niemiecki *Bundesrat* dodał, że niemiecka konstytucja przewiduje wyłączną kompetencję krajową w tej sprawie. Cypryjski *Vouli ton Antiprosopon* podkreślił znaczenie edukacji oraz fakt, że wsparcie UE w tym zakresie było podkreślane na różnych posiedzeniach komisji ds. edukacji i kultury. Belgijska *Chambre des représentants* stwierdziła, że w Belgii edukacja leży w gestii podmiotów zrzeszonych. Polski *Sejm* podkreślił, że Polska jest otwarta na koncepcje sprawdzonych form współpracy, pod warunkiem, że nie doprowadzą one do ujednoczenia programów nauczania i że zachowana zostanie autonomia zgodnie z zasadą pomocniczości i proporcjonalności. Podkreślił również, że należy respektować podział kompetencji między UE a państwami członkowskimi. Węgierski *Országgyűlés* podkreślił, że zgodnie z traktatami państwa członkowskie mają podstawowe kompetencje w dziedzinie edukacji, natomiast Unia jest uprawniona do wspierania, koordynowania lub uzupełniania działań państw członkowskich.

Na pytanie, czy ich parlament/izba przeanalizowały komunikat zatytułowany *Budowa silniejszej Europy: rola polityki dotyczącej młodzieży, edukacji i kultury* (COM(2018) 268)⁵ ponad połowa respondentów (22 z 38) odpowiedziała przecząco, natomiast 12 odpowiedziało twierdząco. Francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, grecki *Vouli ton Ellinon* i maltańska *Kamra tad-Deputati* oświadczyły, że nie dokonały jeszcze analizy komunikatu, ale że zamierzają to zrobić w przyszłości.

Parlamenty/izby zapytano również, czy przeanalizowały komunikat zatytułowany *Angażowanie, łączenie i wzmacnianie pozycji osób młodych: nowa strategia UE na rzecz młodzieży* (COM(2018) 269).⁶ Nieco ponad połowa respondentów (20 na 38) odpowiedziała przecząco, natomiast 15 odpowiedziało twierdząco. Francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, grecki *Vouli ton Ellinon* nie zbadały jeszcze wspomnianego dokumentu, zamierzają jednak zrobić to w przyszłości.

Niemiecki *Bundestag* zauważył, że na szczeblu krajowym Stała Konferencja Ministrów Edukacji i Kultury Landów wspiera strategiczne ramy europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (ET 2020) poprzez wymianę doświadczeń w obrębie UE oraz badania nad koncepcjami edukacyjnymi,

⁵ [Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Budowa silniejszej Europy: rola polityki dotyczącej młodzieży, edukacji i kultury \(COM\(2018\) 268\)](#)

⁶ [Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Angażowanie, łączenie i wzmacnianie pozycji osób młodych: nowa strategia UE na rzecz młodzieży \(COM\(2018\) 269\)](#)

takimi jak działania w zakresie wzajemnego uczenia się. Ponadto kraje związkowe uczestniczyły w pracach unijnych grup roboczych i grup ekspertów oraz działaniach związanych z wzajemnym uczeniem się w celu wdrożenia strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia (ET 2020).

Na pytanie, czy zidentyfikowano przeszkody we wzajemnym uznawaniu dyplomów, 10 z 37 parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco, natomiast osiem udzieliło odpowiedzi przeczącej. Większość respondentów (19 z 37) nie wyraziła żadnej konkretnej opinii.

Irlandzkie *Houses of the Oireachtas* dodały, że ustawa o kwalifikacjach i zapewnieniu jakości z 2012 r. jest obecnie przedmiotem debaty.

Niemiecki *Bundesrat* wyjaśnił, że historyczne różnice w systemach edukacji doprowadziły do różnic między dyplomami, dlatego też uznano, że automatyczne wzajemne uznawanie dyplomów uniwersyteckich byłoby możliwe jedynie w drodze gwarantowanej harmonizacji systemów edukacyjnych w zakresie porównywalnych dyplomów. Niemiecki *Bundesrat* wskazał ponadto, że byłoby to sprzeczne z art. 165 i 166 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Estoński *Riigikogu* stwierdził, że wzajemne uznawanie dyplomów zakłada, że państwa członkowskie mają pewność co do jakości kształcenia oferowanego w innych państwach.

Czeski *Senat* stwierdził, że istniejące narzędzia współpracy administracyjnej, takie jak system wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI), powinny być lepiej wykorzystywane w procesie uznawania kwalifikacji przez organy państw członkowskich.

Polski *Sejm* zwrócił uwagę, że automatyczne uznawanie świadectw szkolnictwa ponadpodstawowego w UE wymaga rozpowszechniania bardziej precyzyjnych informacji o wydanych dokumentach i wynikających z nich uprawnieniach, a wraz z niemieckim *Bundestagiem* stwierdził ponadto, że ewentualne krajowe ramy kwalifikacji będą stanowiły narzędzie wspierające uznawanie kwalifikacji zagranicznych. Niemiecki *Bundestag* dodał również, że niemiecka ustawa o uznawaniu kwalifikacji zawodowych zapewnia krajowe uznawanie kwalifikacji zawodowych uzyskane poza granicami Niemiec.

Włoski *Senato della Repubblica* jako główną przeszkodę wymienił rzeczywiste lub pozorne różnice w programach edukacyjnych między państwami członkowskimi. Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* stwierdziły, że w szczególności w odniesieniu do dyplomów ukończenia szkół ponadgimnazjalnych oferujących kształcenie i szkolenie zawodowe nadal napotyka się przeszkody związane z wzajemnym ich uznawaniem.

Parlament Europejski stwierdził, że w kilku rezolucjach wezwał państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy transnarodowej w zakresie wzajemnego uznawania kwalifikacji uzyskanych w ramach kształcenia na poziomie wyższym i ponadgimnazjalnym, a także do korzystania z nowych technologii w celu poprawy skuteczności i przejrzystości. Ponadto Parlament zwrócił się do państw członkowskich o wprowadzenie mechanizmów ułatwiających automatyczne wzajemne uznawanie dyplomów do 2025 r. zgodnie z celami europejskiego obszaru edukacji.

Odnotowując wpływ na mobilność pracowników w odniesieniu do procedury uznawania kwalifikacji zawodowych, francuskie *Assemblée nationale* stwierdziło, że w kwietniu 2013 r. jego Komisja do Spraw Europejskich opublikowała sprawozdanie na temat proponowanej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych.

Siedemnastu z 36 respondentów było zdania, że europejski obszar edukacji przyczynił się do zapewnienia silniejszej i bardziej konkurencyjnej Unii. Pozostałych 19 nie wyraziło żadnej konkretnej opinii.

Niemiecki *Bundesrat* wskazał, że europejski obszar edukacji doprowadzi do wzmocnienia kompetencji osobistych, społecznych i międzykulturowych oraz umiejętności językowych. Bułgarskie *Narodno sabranie* i łotewska *Saeima* dodały, że europejski obszar edukacji pomoże w wykorzystaniu pełnego potencjału edukacji i kultury jako czynników stymulujących tworzenie nowych miejsc pracy, wzrost gospodarczy i sprawiedliwość społeczną. Austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, cypryjski *Vouli ton Antiprosopon*, estoński *Riigikogu*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima* oraz Parlament Europejski stwierdziły, że dzięki powstaniu europejskich sieci uniwersyteckich poprawie ulegną innowacyjność, rozwój, mobilność edukacyjna i możliwości kształcenia, a także konkurencyjność. Rumuńska *Camera Deputaților* wskazała, że dzięki wsparciu stosunków na poziomie obywatelskim oraz harmonizacji programów nauczania można stworzyć europejskie i globalne więzi gospodarcze oraz zapewnić dostęp do innych rynków międzynarodowych. Polski *Sejm* z zadowoleniem przyjął informacje na temat transgranicznych możliwości kształcenia, studiowania i szkolenia się oraz zauważył, że utworzenie europejskiego obszaru edukacji zapewniło możliwość jak najszerszego wykorzystania tych możliwości. Podkreślił jednak znaczenie poszanowania i zachowania podziału kompetencji między UE a jej państwami członkowskimi (z czym zgodził się węgierski *Országgyűlés*) oraz autonomii uniwersytetów państw członkowskich. Portugalska *Assembleia da Republica* podkreśliła również kwestię stwarzania możliwości dla wszystkich, a tym samym wzmacniania wartości europejskich. Rumuński *Senat* dodał, że opieranie się na wspólnych wartościach jest najlepszym sposobem walki z zagrożeniami dla projektu europejskiego. Niemiecki *Bundestag* podkreślił, że polityka edukacyjna zorientowana na przyszłość musi uwzględniać zmiany zachodzące zarówno w Europie, jak i na świecie. Parlament Europejski zadeklarował, że europejski obszar edukacji będzie wspierać współpracę, wzajemne uznawanie dyplomów i kwalifikacji oraz zwiększoną mobilność i rozwój, tworząc w ten sposób bardziej innowacyjną i atrakcyjną przestrzeń na potrzeby nauki i badań. Słowacka *Narodna rada* podkreśliła, że edukacja może być istotną częścią rozwiązania dla wyzwań związanych ze starzeniem się siły roboczej, dalszą cyfryzacją, przyszłym zapotrzebowaniem na umiejętności oraz potrzebą promowania krytycznego myślenia, jak również spójności społecznej.

W odpowiedzi na pytanie o listę głównych obszarów polityki, które wymagają szczególnej uwagi w celu zapewnienia UE przywództwa w dziedzinie edukacji i umiejętności oraz w celu przekształcenia jednolitego rynku w obszar, w którym najbardziej innowacyjne przedsiębiorstwa i start-upy mogą pozyskać najbardziej wykwalifikowanych pracowników, parlamenty/izby biorące udział w badaniu wymieniły, co następuje:

- kształcenie i szkolenie (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, bułgarskie *Narodno sabranie*, cypryjski *Vouli ton Antiprosopon*, estoński *Riigikogu*, niemiecki *Bundestag*, łotewska *Saeima*, słowacka *Národná rada*, słoweński *Državni zbor*);
- edukacja zawodowa (bułgarskie *Narodno sabranie*, francuski *Sénat*);
- uczenie się przez całe życie (francuski *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, węgierski *Országgyűlés*, litewski *Seimas*, luksemburska *Chambre des Deputes*, polski *Sejm*, rumuńska *Camera Deputaților*, słoweński *Državni svet*);
- nabywanie umiejętności cyfrowych (litewski *Seimas*, polski *Sejm*, słoweński *Državni svet*, Parlament Europejski);
- wspólna edukacja i wzajemne uznawanie dyplomów (węgierski *Országgyűlés*, włoski *Senato della Repubblica*, łotewska *Saeima*, rumuński *Senat*, słowacka *Národná rada*, Parlament Europejski);

- promowanie sprawiedliwości i spójności społecznej (niemiecki *Bundestag*);
- kompetencje i szkolenie językowe (luksemburska *Chambre des Deputes*, polski *Sejm*, rumuńska *Camera Deputaţilor*, słowacki *Národná rada*, szwedzki *Riksdag*);
- mobilność (szwedzki *Riksdag*, Parlament Europejski);
- rozwój badań naukowych i innowacji (niemiecki *Bundestag*, łotewska *Saeima*, litewski *Seimas*, portugalska *Assembleia da Republica*).

Estoński *Riigikogu* podkreślił również znaczenie zacieśnienia współpracy między przedsiębiorstwami a instytucjami edukacyjnymi w celu zmniejszenia niedopasowania umiejętności oraz zwiększenia możliwości odbywania staży, jak również ulepszenia polityki w zakresie badań i rozwoju oraz zapewnienia silniejszego powiązania między publicznym systemem badawczym a sektorem prywatnym. Szwedzki *Riksdag* podkreślił, że mimo iż współpraca między państwami członkowskimi jest ważna, to jednak kwestie oświaty wchodzą w zakres kompetencji państw członkowskich. Rumuńska *Camera Deputaţilor* odniosła się do inwestycji w kapitał ludzki, wspierania inwestycji prywatnych w innowacje oraz kwestii uproszczenia zasad rynkowych w celu zapewnienia małym przedsiębiorstwom, start-upom oraz firmom związanym z innowacjami lepszego dostępu do rynku, co spowodowało wzrost popytu na zapewnienie edukacji o wysokiej jakości.

W odniesieniu do uwag ogólnych i końcowych belgijski *Sénat* i belgijska *Chambre des représentants* wskazały, że w Belgii kwestie oświaty wchodzą w zakres kompetencji podmiotów zrzeszonych.

ROZDZIAŁ 3

GOSPODARKA OPARTA NA INNOWACJI, POSTĘPIE TECHNOLOGICZNYM I WPLYWIE SPOŁECZNYM; ROLA PARLAMENTÓW W PROMOWANIU „NOWEJ GOSPODARKI” UE

TRZECI ROZDZIAŁ 31. RAPORTU PÓLROCZNEGO ma na celu zbadanie, w jaki sposób parlamenty/izby radzą sobie z postępem technologicznym.

Część A poświęcona jest analizie roli legislacyjnej i opinii parlamentów/izb w odniesieniu do postępu technologicznego.

Część B poświęcona jest analizie istniejącego związku między kontrolą ogólną i badaniem pomocniczości, które są obecnie prowadzone przez parlamenty narodowe, a technologią, ze szczególnym naciskiem na wykorzystanie platform cyfrowych.

Część A

Dostosowanie stanowienia prawa do postępów technologicznych

i. Związek między obowiązującymi przepisami a postępem technologicznym

Zdecydowana większość parlamentów/izb (28 z 39) nie posiadała żadnych wyspecjalizowanych komisji dysponujących wyłącznym mandatem w zakresie nowych technologii; tylko jedenastu respondentów poinformowało o istnieniu takich komisji.

Na pytanie, czy przeprowadzono ocenę rozwoju nowych technologii i związanych z nimi nowych modeli gospodarczych (wzorców) w odniesieniu do obecnych przepisów i procesu stanowienia prawa, 17 z 39 parlamentów/izb odpowiedziało twierdząco. Jedenastu respondentów odpowiedziało przecząco, a pozostałych jedenastu nie wyraziło opinii w tej sprawie. Spośród respondentów, którzy udzielili odpowiedzi twierdzącej, belgijska *Chambre des représentants* zadeklarowała, że dokonała oceny tych kwestii w ramach specjalnej uchwały w sprawie pojazdów autonomicznych.

Parlamenty/izby zapytano również, czy uważają, że prawodawstwo UE sprzyja tworzeniu start-upów zajmujących się nowymi technologiami i innowacyjnymi przedsiębiorstwami. Siedemnastu z 39 respondentów udzieliło odpowiedzi twierdzących, a niemiecki *Bundestag* przywołał przykład *VentureEU*, natomiast pozostałych 22 respondentów nie wyraziło swojej opinii.

ii. Obecny poziom ochrony oferowanej przez obowiązujące prawodawstwo

Na pytanie, czy prawodawstwo UE chroni obywateli Unii przed nowymi technologiami, które naruszają ich prywatność, a działania parlamentu odpowiadają ich oczekiwaniom związanym z korzyściami płynącymi z postępu technologicznego, dziewięciu na 38 respondentów udzieliło odpowiedzi twierdzących, a trzech odpowiedziało przecząco. Przeważająca większość (26 respondentów) nie wyraziła opinii na ten temat.

Spośród respondentów, którzy wyjaśnili swoje odpowiedzi, sześć parlamentów/izb (belgijski *Sénat*, cypryjski *Vouli ton Antiprosopon*, estoński *Riigikogu*, francuski *Sénat*, brytyjskie *House of Commons* oraz *House of Lords*) wyraźnie odniosło się do rozporządzenia w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych (RODO) i

podkreśliło jego zdolność do ochrony obywateli Unii przed nowymi technologiami, które naruszają ich prywatność. Inni respondenci wskazali inne narzędzia UE zapewniające wysoki poziom ochrony, takie jak rozporządzenie regulujące stosunki między platformami internetowymi a przedsiębiorstwami (brytyjski *House of Lords*), wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie prywatności i łączności elektronicznej (brytyjski *House of Lords* i maltańska *Kamra tad-Deputati*), dyrektywa w sprawie praw konsumentów, dyrektywa w sprawie treści cyfrowych, dyrektywa w sprawie sprzedaży towarów przez internet, dyrektywa w sprawie analizy proporcjonalności oraz dyrektywa o handlu elektronicznym (Parlamentu Europejskiego). Z kolei francuskie *Assemblée nationale* odniosło się do przepisów krajowych.

Cyprijski *Vouli ton Antiprosopon* zauważył, że w miarę rozwoju technologii obowiązujące prawodawstwo okazało się niewystarczające oraz że w przedmiotowym zakresie wciąż istnieją niepewności. W odniesieniu do RODO estoński *Riigikogu* podkreślił potrzebę przyjęcia bardziej horyzontalnego podejścia, belgijski *Sénat* zaznaczył, że nadal wiele pozostaje do zrobienia, w szczególności jeśli chodzi o stworzenie etycznych przepisów i zasad dotyczących odpowiedzialności cywilnej, a francuski *Sénat* oraz brytyjskie *House of Commons* i *House of Lords* podkreśliły potrzebę zaktualizowania i odpowiedniego egzekwowania ram prawnych dotyczących ochrony danych.

Jeśli chodzi o rozporządzenie regulujące stosunki między platformami internetowymi a przedsiębiorstwami, brytyjski *House of Lords* zakwestionował potrzebę dodatkowych, bardziej szczegółowych środków mających na celu zwiększenie przejrzystości platform zintegrowanych wertykalnie. Podobnie, jeśli chodzi o wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie prywatności i łączności elektronicznej, brytyjski *House of Lords* zakwestionował niektóre z zawartych w nim środków, takie jak zgoda na pliki cookie, oraz podkreślił potrzebę uwzględnienia mechanizmów rewizji, które umożliwiałyby wprowadzanie zmian w przypadku pojawienia się nowych technologii.

Ogólnie rzecz biorąc, Parlament Europejski podkreślił potrzebę wprowadzenia przepisów w dziedzinie robotyki oraz rozpoczęcia dialogu publicznego na temat skutków ciągłego postępu technologicznego zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym. Rumuńska *Camera Deputaților* poparła pogląd, że instytucje europejskie i państwami członkowskie powinny podzielić się odpowiedzialnością, a słowacka *Národná rada* skupiła się na skutecznym wykorzystaniu postępu technologicznego, w szczególności w obszarach administracji, opieki zdrowotnej, bezpieczeństwa, edukacji oraz poprawy warunków pracy.

Na pytanie, czy dokonano oceny wpływu postępu technologicznego na rynek pracy, tworzenie miejsc pracy oraz normy ochrony socjalnej, 19 spośród 39 parlamentów/izb biorących udział w badaniu odpowiedziało twierdząco. Ośmiu respondentów nie przeprowadziło takiej oceny, a pozostałych 12 spośród nich nie wyraziło opinii na ten temat.

Kilka parlamentów/izb przeprowadziło taką ocenę na poziomie komisji podczas posiedzeń (niderlandzka *Tweede Kamer*, węgierski *Országgyűlés* i hiszpański *Congreso de los Diputados*), za pośrednictwem zapytań (niderlandzki *Eerste Kamer*, włoska *Camera dei deputati*, brytyjskie *House of Commons* i *House of Lords*), specjalnych raportów (belgijski *Sénat*, estoński *Riigikogu*, francuskie *Sénat* i *Assemblée nationale* oraz brytyjski *House of Lords*) oraz grup roboczych i wysłuchań publicznych (Parlament Europejski). Luksemburska *Chambre des Députés* oświadczyła, że raport dotyczący przedmiotowej kwestii jest w przygotowaniu, a austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat* przywołały posiedzenia, które odbyły się podczas Międzyparlamentarnej Konferencji ds. Stabilności, Koordynacji i Zarządzania Gospodarczego w Unii Europejskiej zorganizowanej w ramach wymiaru parlamentarnego austriackiej prezydencji. Niektóre spośród pozostałych parlamentów/izb omówiły przedmiotowe zagadnienie na

szczeblu sesji plenarnych (węgierski *Országgyűlés*) i zadeklarowały, że przyjęły w tym zakresie konkretne uchwały (belgijska *Chambre des représentants* i czeski *Senát*).

Fińska *Eduskunta* zakomunikowała zamiar przyjęcia uchwały dotyczącej przedmiotowej kwestii bezzwłocznie po otrzymaniu sprawozdania rządu na temat zmian, jakie zaszły w dziedzinie zatrudnienia wskutek postępu technologicznego, oraz stosownych rozwiązań dotyczących takich zmian. Litewski *Seimas* zauważył, że litewski znowelizowany kodeks pracy przewiduje nowe rodzaje umów o pracę oraz ugruntowuje prawo do telepracy. Czeski *Senát* odniósł się do swojej uchwały w sprawie Białej księgi w sprawie przyszłości Europy, w której stwierdził, że jeśli chodzi o szeroko pojętą jakość życia, UE powinna skoncentrować się na społecznej adaptacji w kontekście rozwoju technologicznego. Cypryjski *Vouli ton Antiprosopon* zorganizował dwie konferencje poświęcone czwartej rewolucji przemysłowej. Maltańska *Kamra tad-Deputati* zauważyła, że do przedmiotowego tematu odniesiono się w ramach posiedzeń dotyczących szeregu sektorów oraz posiedzeń dotyczących nowych przepisów. Słowacka *Národná rada* zauważyła, że nowe technologie i procedury mają ogromny potencjał, aby przyczynić się do znacznej poprawy warunków pracy i norm społecznych.

iii. Możliwość zaangażowania wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron w proces kształtowania nowych przepisów

Pięć spośród 39 parlamentów/izb biorących udział w badaniu było zdania, że konsultacje publiczne spełniały potrzeby regulacyjne i odpowiedziało twierdząco, natomiast dwóch respondentów udzieliło odpowiedzi przeczącej. Przeważająca większość (32 respondentów) nie wyraziła opinii na ten temat.

Uzasadniając odpowiedź, bułgarskie *Narodno sabranie*, maltańska *Kamra tad-Deputati* i polski *Senat* przypomniły, że konsultacje publiczne stanowią element procesu legislacyjnego. Belgijski *Sénat* podkreślił, że tworzenie regulacji dotyczących postępu technologicznego wymaga większych zasobów ludzkich i materialnych, natomiast estoński *Riigikogu* zauważył, że rola obywateli i sektora prywatnego w analizowaniu potrzeb związanych z regulacjami dotyczącymi postępu technologicznego powinna być większa.

Podobnie rumuńska *Camera Deputaților* podkreśliła potrzebę konsultowania wszystkich odpowiednich zainteresowanych stron, w tym dzieci i osób młodych, a także przedstawicieli sektora publicznego i prywatnego, ponieważ wszystkie te podmioty mają konkretne oczekiwania dotyczące kształtowania nowych przepisów.

Część B

Dostosowanie badania pomocniczości i proporcjonalności do postępu technologicznego i technologii przełomowych

i. Nowe technologie i postęp technologiczny

Na pytanie, czy zasada pomocniczości jest istotna przy tworzeniu regulacji dotyczących nowych technologii, nowych modeli gospodarczych i postępu technologicznego na szczeblu unijnym, 30 spośród 39 respondentów odpowiedziało twierdząco. Siedmiu spośród dziewięciu pozostałych respondentów wolało nie wyrażać opinii, a dwóch odpowiedziało przecząco.

Znaczna większość respondentów wyraziła opinię, że zasada pomocniczości jako podstawowa zasada UE ma istotne znaczenie dla wszystkich regulacji UE i powinna być konsekwentnie stosowana do wszystkich obszarów, które nie wchodzą w zakres wyłącznych kompetencji UE. Niektórzy respondencie byli zdania, że przy tworzeniu regulacji dotyczących postępu technologicznego należy wziąć pod uwagę różne poziomy sprawowania rządów. Przykładowo włoski *Senato della Repubblica* stwierdził, że wspólna

ogólną politykę dotyczącą innowacji i nowych modeli ekonomicznych należy tworzyć na szczeblu unijnym, przy czym państwa członkowskie powinny odpowiadać za ustalanie tempa i szczegółowego kierunku rozwoju technologicznego. Podobnie niektóre parlamenty/izby, takie jak cypryjski *Vouli ton Antiprosopon* i brytyjski *House of Commons*, wskazały na korzyści tworzenia regulacji dotyczących postępu technologicznego zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym, co pozwala na uwzględnienie specyfiki danego regionu i jednocześnie zapobiega fragmentacji wśród państw członkowskich UE. Słoweński *Državni zbor* uznał, że należy opracować bardziej kompleksowe podejście do postępu technologicznego.

Na pytanie dotyczące tego, czy kwestie dotyczące postępu technologicznego należy uregulować wyłącznie na szczeblu krajowym, czy też powinny one podlegać dzielonej lub wyłącznej kompetencji UE, większość respondentów (20 spośród 38) wolała nie udzielać odpowiedzi. 16 spośród 38 respondentów uznało, że dzielenie kompetencji jest odpowiednim podejściem do kwestii tworzenia regulacji dotyczących postępu technologicznego, a dwóch spośród nich stwierdziło, że obszar ten powinien podlegać wyłącznej kompetencji UE. Fiński *Eduskunta*, słowacka *Národná rada* i Parlament Europejski zaznaczyły, że przedmiotową kwestię należy odpowiednio uregulować w traktatach, przy czym fińska *Eduskunta* powołała się na art. 173 TFUE, który stanowi, że Unia i państwa członkowskie czuwają nad zapewnieniem warunków niezbędnych dla konkurencyjności przemysłu Unii, sprzyjając lepszemu wykorzystaniu potencjału przemysłowego polityk innowacyjnych, badań i rozwoju technologicznego. Podobnie bułgarskie *Narodno sabranie* zauważyło, że aby zapewnić konkurencyjność technologiczną Unii Europejskiej, potrzebne są wspólne wysiłki podejmowane na szczeblu zarówno krajowym, jak i unijnym. Brytyjski *House of Lords* wyraził przekonanie, że biorąc pod uwagę złożoność i wszechogarniający charakter nowych technologii, wszelkie inicjatywy ustawodawcze we wspomnianym obszarze mogą mieć wpływ na inne obszary w ramach kompetencji krajowej, co sprawia że w procesie stanowienia prawa należy odpowiednio uwzględnić specyfikę krajową oraz informacje zwrotne od zainteresowanych stron z poszczególnych krajów. Łotewska *Saeima* stwierdziła, że nowe technologie należy regulować na szczeblu międzynarodowym, a następnie włączać je w zakres kompetencji dzielonych UE.

Respondentów zapytano również, czy istnieją obszary polityki, które należy regulować jedynie na szczeblu unijnym lub jedynie na szczeblu krajowym. Liczne parlamenty/izby zdecydowały nie udzielić oficjalnej odpowiedzi na to pytanie. Francuski *Sénat* i fińska *Eduskunta* wskazały na to, że działania UE powinny zawsze być uzasadnione względami dotyczącymi wartości dodanej, jaką działania te wnoszą w związku z działaniami podejmowanymi przez państwa członkowskie. W podobny sposób maltańska *Kamra tad-Deputati* uznała za istotne, aby przepisy UE odpowiadały na potrzeby obywateli Unii, które w niektórych przypadkach różnią się w poszczególnych państwach członkowskich. Pięć spośród 32 udzielających odpowiedzi parlamentów/izb stwierdziło, że przedmiotową kwestię należy poddać odrębnej ocenie dla każdego przypadku (bułgarskie *Narodno sabranie*, niderlandzki *Tweede Kamer*, estoński *Riigikogu*, rumuńska *Camera Deputaților* i słoweński *Državni zbor*). Niderlandzki *Tweede Kamer* zauważył również, że wcześniej objął krytyczne stanowisko w odniesieniu do ewentualnych działań UE w dziedzinie edukacji i spraw społecznych. Niemiecki *Bundestag* uznał, że edukacja szkolna i szkolenie zawodowe wchodzi w zakres podstawowej odpowiedzialności organów krajowych. Natomiast belgijska *Chambre des représentants* za wchodzące w zakres kompetencji organów państwowych uznała również opodatkowanie. Dwa parlamenty / dwie izby wskazały obszary polityki, które powinny wchodzić w zakres wyłącznej kompetencji UE. Luksemburska *Chambre des Députés* stwierdziła, że blokowanie geograficzne powinno podlegać regulacji na szczeblu unijnym, a brytyjski *House of Commons* zadeklarował, że Komisja Europejska powinna zachować wyłączną kompetencję we wspieraniu konkurencji w celu zapewnienia

niezależności od nacisków politycznych. Portugalska *Assembleia da República* stwierdziła, że zgadza się z tym, co już ustalono i określono w traktatach.

ii. Wykorzystanie platform cyfrowych w związku z kontrolą ogólną i badaniem pomocniczości

Parlamenty/izby wezwano również do refleksji na temat badań pomocniczości i proporcjonalności.

Na pytanie dotyczące ogólnego wykorzystywania platform cyfrowych w celu przekazywania informacji na temat istotnych kwestii związanych z UE niemal wszystkie udzielające odpowiedzi parlamenty/izby odpowiedziały twierdząco (35 spośród 37 parlamentów/izb).

Trzydzieści siedem spośród 38 parlamentów/izb udzielających odpowiedzi zadeklarowało, że wykorzystuje platformę IPEX do celów wymiany informacji na temat badania pomocniczości.

Na pytanie dotyczące tego, na którym etapie parlamenty/izby zamieszczają informacje w dossier/na stronie dossier dotyczącego wniosków, które są poddawane analizie zgodności z zasadą pomocniczości, 16 respondentów odpowiedziało, że parlamenty/izby zamieszczają wspomniane informacje dopiero po podjęciu ostatecznej decyzji (belgijski *Sénat*, bułgarskie *Narodno sobranie*, czeska *Poslanecká sněmovna*, niderlandzki *Tweede Kamer*, estoński *Riigikogu*, francuskie *Assemblée nationale* i *Sénat*, niemiecki *Bundestag*, węgierski *Országgyűlés*, irlandzkie *Houses of Oireachtas*, luksemburska *Chambre des Députés*, maltańska *Kamra tad-Deputati*, polski *Senat*, portugalska *Assembleia da República*, słoweński *Državni zbor* oraz brytyjski *House of Commons*). Pięciu respondentów odpowiedziało, że zamieszcza informacje dotyczące procedury na początku oraz po podjęciu ostatecznej decyzji (austriackie *Nationalrat* i *Bundesrat*, duński *Folketing*, grecki *Vouli ton Ellinon*, łotewska *Saeima*, słowacka *Národná rada*), a pięć innych parlamentów/izb zadeklarowało, że zamieszcza stosowne informacje tylko raz, tj. na początku procedury kontrolnej (chorwacki *Hrvatski sabor*, cypryjski *Vouli ton Antiprosopon*, rumuński *Senat*, hiszpański *Cortes Generales* i brytyjski *House of Lords*). Sześciu respondentów zadeklarowało, że zamieszcza informacje na wszystkich trzech etapach (czeski *Senat*, niemiecki *Bundesrat*, włoska *Camera dei deputati*, litewski *Senate*, rumuńska *Camera Deputaților*, szwedzki *Riksdag*). Słoweński *Državni svet* odpowiedział, że nie zamieszcza żadnych dokumentów, a fińska *Eduskunta* wskazała, że posiada funkcję pozwalającą na automatyczne zamieszczanie dossier na platformie IPEX, niezależnie od obowiązującej procedury dotyczącej pomocniczości.

Dziewiętnastu z 38 respondentów uznało początek procedury badania pomocniczości za najwcześniejszy etap, na którym można zamieścić informacje. Niderlandzki *Eerste Kamer* wskazał, że na rocznej liście priorytetów zamieścił wybrane kontrole zasad pomocniczości, natomiast niektóre parlamenty/izby stwierdziły, że nieformalnie zamieszczały informacje również wcześniej.

Połowa parlamentów/izb biorących udział w badaniu (19 z 38) twierdząco odpowiedziała na pytanie dotyczące tego, czy kontaktowała się z korespondentami IPEX z innych parlamentów narodowych w celu zebrania informacji na temat statusu kontroli europejskich projektów wniosków.

Jeśli chodzi o pytanie dotyczące dostępności projektów opinii na temat badania pomocniczości, 27 z 36 respondentów odpowiedziało, że uznałoby takie projekty za pomocne; odpowiedzi na pytanie dotyczące dostępności projektów opinii na temat kontroli ogólnych odpowiedziano były niemal takie same (24 spośród 37 respondentów uznało je za pomocne).

Jeśli chodzi o kontrole ogólne, 33 z 38 parlamentów/izb odpowiedziało, że wykorzystuje platformę IPEX w celu zamieszczania takich informacji, tj. o 4 mniej niż w przypadku badań pomocniczości.

Większość respondentów (26 z 37) uznała symbole wykorzystywane na platformie IPEX do opisu etapu

badania za jasne i przydatne. Siedem parlamentów/izb uznało, że symbole te nie były dostatecznie jasne, a dwóch innych respondentów opisało ja jako trudne do zrozumienia. W ramach sugestii rumuńska *Camera Deputaţilor* zaproponowała wprowadzenie symbolu odpowiadającego zielonej karcie.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące momentu zamieszczania informacji na temat kontroli ogólnej 36 respondentów przedstawiło różnorodne podejście do tego tematu. Większość parlamentów/izb potwierdziła, że zamieszczała takie informacje po podjęciu stosownej decyzji.

- Po posiedzeniu / po podjęciu decyzji: bułgarska *Chambre des représentants*, czeska *Poslanecká sněmovna*, francuski *Sénat*, irlandzkie *Houses of Orchiatas*, niemiecki *Bundesrat*, grecki *Vouli ton Ellinon*, estoński *Riigikogu*, węgierski *Országgyűlés*, włoski *Senato della repubblica*, maltańska *Kamra tad-Deputati*, rumuńska *Camera Deputaţilor*, portugalska *Assembleia da República*, słowacka *Národná rada*, słoweński *Državni zbor*.
- *Decyzja o włączeniu sprawy do porządku obrad*: niderlandzki *Eerste Kamer*, niderlandzki *Tweede Kamer*, niemiecki *Bundestag*, polski *Sejm i Senat*, hiszpański *Cortes Generales*, szwedzki *Riksdag*.
- *Bezzwłocznie po włączeniu sprawy do porządku obrad*: belgijski *Sénat*.
- *Inne*: automatycznie (fińska *Eduskunta*) lub na początku (chorwacki *Hrvatski sabor*, czeski *Senát*, litewska *Saeima*, rumuński *Senat*). Duński *Folketing* nie zamieszcza informacji na temat kontroli ogólnej, a lotewska *Saeima* zamieszcza informacje na temat kontroli ogólnej wyłącznie w związku z badaniem pomocniczości. Francuskie *Assemblée nationale* udostępnia ogólne informacje, również w trakcie badania pomocniczości.

Etap kontroli ogólnej, na którym parlament/izba rozpoczyna zamieszczanie informacji na platformie IPEX

- Po obradach / po podjęciu decyzji
- W chwili podjęcia decyzji o włączeniu sprawy do porządku obrad
- Bezzwłocznie po włączeniu sprawy do porządku obrad
- Inny

Niektóre parlamenty/izby wypowiedziały się na temat dalszych pomysłów i zmian oraz zasugerowały, że należy skupić się na tych wnioskach, w odniesieniu do których większa liczba parlamentów wydała opinię (szwedzki *Riksdag*) lub odnieść się do wszystkich priorytetów parlamentów narodowych zgodnie z listą priorytetów (niderlandzki *Eerste Kamer*). Szwedzki *Riksdag* zauważył również, że jego komisja ds. konstytucyjnych podkreśliła wartość ściślejszej współpracy między parlamentami narodowymi nie tylko na szczeblu politycznym, ale również w celu rozważenia sposobów wzmocnienia współpracy celem osiągnięcia progu dla złotej kartki. Szwedzki *Riksdag* i czeski *Senát* podkreśliły znaczenie tłumaczeń, a węgierski *Országgyűlés* zauważył różnice w systemach kontroli w poszczególnych parlamentach narodowych.

Parlament Europejski przywołał swoją rezolucję z 19 kwietnia 2018 r., stwierdzając, że widzi potencjał rozwoju platformy IPEX jako głównego kanału komunikacji i systematycznego udostępniania informacji zarówno w celu szybkiego zgłaszania wątpliwości dotyczących pomocniczości, jak i w celu wzmocnienia dialogu politycznego.

Większość parlamentów/izb (24 spośród 37 respondentów) uznała, że użyteczne byłoby zamieszczenie projektów opinii specjalnych komisji związanych z kontrolą ogólną na stronach poświęconych kontroli danego dossier. Trzydzieści z nich uznało to za nieużyteczne. Zdecydowana większość (27 z 36 respondentów) uznała, że użyteczne byłoby zamieszczanie projektów opinii specjalnych komisji związanych z badaniem pomocniczości na stronach poświęconych kontroli danego dossier.

31.

Raport półroczny

COSAC